

CONSILIUL JUDEȚEAN
COVASNA
REGISTRATURA GENERALĂ

Nr. 2577 data 21-03-2016

AVEE

CRV

Muzeul Național Secuiesc

Inregistrare 402

18 03 Anul 2016

NR. 415

DATA 22-03-2016

Raportul directorului Muzeului Național Secuiesc pe anul 2015

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Covasna, pentru Muzeul Național Secuiesc, aflat în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, denumită în continuare ordonanță de urgență, precum și cu cele ale Regulamentului de evaluare.

Muzeul Național Secuiesc este o instituție publică de cultură de importanță regională, cu personalitate juridică, subordonată Consiliului Județean Covasna și își desfășoară activitatea într-un mediu cu o economie stagnantă, dar cu tradiții culturale puternice cu o tentă mic-burgheză moștenită mai ales din sfârșitul sec.19, începutul sec. 20, perioada de glorie a localității și a județului. La perioada de început Muzeul Național Secuiesc a fost proiectat ca singura instituție muzeală a Ținutului Secuiesc. Muzeul pe timp de vară este vizitat de foarte mulți turiști, care consideră practic cea mai importantă țintă turistică din județ. Strategia culturală a Muzeului Național Secuiesc este axată pe deoparte în atragerea a cât mai multor grupuri țintă din localitate și regiune și oferirea unui program complex pentru vizitatori, precum și satisfacerea nevoilor culturale ale comunității locale.

1. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

Fondat în satul Imeni ca o colecție particulară de interes local, primind apoi prestigiosul nume de Muzeul Național Secuiesc, instituția a devenit cel mai prestigios lăcaș de cult al Secuimii. Exemplul fondării unui muzeu a fost preluat de la noi de către celelalte orașe din Ținutul Secuiesc. Cea mai palpabilă expansiune a muzeului nostru s-a produs chiar în județul nostru, prin întemeierea unor filiale ca cel de la Tg. Secuiesc, Cernat, Baraolt, Zăbala, Galeria de Artă „Gyárfás Jenő” din Sf. Gheorghe și din anul 2010 Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma.

Pe parcursul întregului an 2015 au avut loc diverse manifestări, evenimente, o parte dintre ele organizate în colaborare cu instituții muzeale de renume din țară, precum și cu instituții de cultură din Ungaria.

La nivel internațional, Muzeul Național Secuiesc a continuat colaborarea cu instituții de cultură din Ungaria în vederea itinerării expozițiilor comune.

Retrospectiva celor mai importante colaborări care se adresează aceleiași comunități: Muzeul Etnografic din Budapesta, Muzeul Etnografic în Aer Liber din Szentendre, Muzeul de Artă din Budapesta, Muzeul Național de Istorie Naturală din Budapesta, Academia

Maghiară de Știință, MTA-Institutul de Cercetări Minoritare Budapesta, Institutul de Cercetări Strategice din Budapesta, Galeria Kárpát-haza, Arhivele Capitalei Budapesta, Institutul de Istorie Militară din Budapesta, Muzeul Național de Istorie a României din București, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj, Asociația Etnografică Kriza János din Cluj Napoca, Societatea Muzeului Ardelean.

MNS a participat în calitate de partener-coorganizator la programe/proiecte organizate de instituții partenere și asociații cum ar fi:

Muzeul Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc, Muzeul Secuiesc al Ciucului din Miercurea Ciuc, Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorghieni, Asociația de Micologie „László Kálmán” din Sf.Gheorghe, Universitatea Transilvania-Facultatea de Muzică din Brașov, Asociația Georgius, Asociației de Heraldică și Vexilologie din Transilvania.

Muzeul Național Secuiesc și-a propus îndeplinirea următoarelor obiective:

- asigurarea unui cadru favorabil evenimentelor culturale organizate în/și de muzeu: a expozițiilor, a conferințelor, a întâlnirilor cu scriitori;
- transformarea într-o alternativă importantă pentru tineri, copii și familii în privința modului obișnuit de petrecere a timpului liber;
- păstrarea imaginii pozitive în rândul specialiștilor și a comunității;
- îmbunătățirea procesului managerial privind organizarea, coordonarea, controlul și evaluarea în vederea realizării obiectivelor propuse
- valorificarea patrimoniului, pe care muzeul le expune în expozițiile de bază permanente sau temporare, cu intenția ca cercetătorii, specialiștii să cerceteze și să valorifice acest patrimoniu.

Muzeul Național Secuiesc și-a propus atribuții și activități care se sintetizează în următoarele funcții fundamentale ale instituției:

- gestionarea colecțiilor prin conservarea, restaurarea, depozitarea, evidența, asigurarea securității patrimoniului MNS;
- îmbogățirea și diversificarea patrimoniului existent, prin achiziționarea de noi bunuri patrimoniale prin acțiuni de colecționare, cercetare, respectiv prin cumpărare și prin primire de donații;
- programe proprii de cercetare;
- programe de cercetare în colaborare cu alte instituții muzeale, culturale sau de învățământ, stabilite prin protocoale de cercetare;

- organizarea de expoziții permanente, temporare și itinerante, proprii sau în colaborare, respectiv primirea de expoziții itinerante, prezentarea unor programe demonstrative;
- editarea de publicații, de cărți științifice sau de popularizare, editarea de periodice științifice, pliante;
- organizarea de sesiuni și conferințe științifice;
- utilizarea metodologiei pedagogiei muzeale;

Muzeul Național Secuiesc este organizată și funcționează conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare și a Legii muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003 cu modificările și completările ulterioare.

Finanțarea Muzeului Național Secuiesc din Sf.Gheorghe se realizează din venituri proprii și de la bugetul local, subordonat Consiliului Județean Covasna.

Consiliul Județean Covasna, prin activitatea Muzeului Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, asigură: realizarea și exploatarea moștenirii spirituale; promovarea cunoștințelor noi; încurajarea cercetărilor științifice; susținerea spiritului colectiv; stabilește relații de parteneriate cu muzee și instituții înfrățite și cultivarea publicului larg.

Muzeul Național Secuiesc ca instituție de rang regional, actualmente funcționează cu șase secții externe: Galeria de Artă „Gyárfás Jenő” (clădire în reabilitare), Muzeul Haszmann Pál din Cernat, Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László” din Târgu Secuiesc, Muzeul Depresiunii Baraolt, Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala, Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma, Sfântu Gheorghe, și șase secții interne: științele naturii, istorie-arheologie, biblioteca documentară și etnografie, restaurare, administrative.

Secții externe:

1. Galeria de Artă „Gyárfás Jenő”, Sfântu Gheorghe – momentan spațiul este în reabilitare totală

Ca secție autonomă de artă plastică, cu sediul în clădirea „Bazarului” din centrul orașului, Galeria gestionează și expune sculpturi și grafică din sec. XIX–XX. Expoziția de bază „Panteon” conține opere de Barabás Miklós, Gyárfás Jenő, Nagy Albert, Nagy Imre, artiștii coloniei de artă de la Baia Mare, Varga Nándor Lajos, Mattis-Teutsch Hans, Baász Imre, Plugor Sándor.

2. Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László” din Târgu Secuiesc

Găzduiește colecții și expoziții valoroase din istoria orașului, a breslelor și a meșteșugurilor. Alături de utilaje de intervenție ale pompierilor din sec. XIX–XX, Muzeul de Istorie a Breslelor se laudă și cu o celebră colecție de păpuși în port popular, „Zsuzsi și Andris”, (peste 350 exponate). Specialiștii Muzeului au făcut un punct de atracție al orașului și din Studioul foto „Bogdan” de la sfârșitul sec. al XIX-lea, unde se lucrează numai la lumina naturală.

3. Muzeul „Haszmann Pál” din Cernat

Acest muzeu etnografic în aer liber prezintă patrimoniul de arhitectură populară din județul Covasna, inclusiv stâlpi funerari de piatră și de lemn, respectiv meșteșuguri populare tradiționale și valoroase expoziții de artă populară și de istorie locală. Colecțiile de mașini agricole și de sobe din fontă sunt unice în felul lor. Muzeul este vestit și datorită școlii populare de artă organizată de instituție.

4. Muzeul Depresiunii Baraolt din orașul Baraolt

Gestionează și expune mărturii din domeniul istoriei mineritului și breslelor, precum și colecții de istorie locală. Deține piese rare din produsele glăjăriilor din Ținutul Secuiesc și ale olarilor din Bazinul Baraolt. În prezent se lucrează la expunerea corespunzătoare a scheletului de mastodont, de trei milioane de ani, descoperit recent în cariera de lignit de la Racoșul de Sus.

5. Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala

Prezintă o colecție unică din arta populară a maghiarilor din Moldova și despre viața cotidiană a acestor comunități. Porturile populare, produsele meșteșugărești, interioarele tradiționale mobilate caracteristic ne dau șansa să aruncăm o privire asupra modurilor de trai a comunităților din satele ceangăiești. Alături de această expoziție o veche casă secuiască găzduiește și o bogată colecție de etnografie și istorie locală din Zăbala.

6. Spațiul Expozițional Magma din Sfântu Gheorghe

Sunt organizate expoziții itinerante și evenimente de artă contemporană cu caracter experimental, alternativ, cu artiști din țară și din străinătate, în colaborare cu domenii de artă ex. muzică instrumentală, sound poetry, artă scenică etc.

Secții interne:

1. Biblioteca

Alături de biblioteca de specialitate, extrem de utilă în munca de cercetare și documentare a instituției, secția gestionează colecții de carte veche, arhiva presei de epocă și alte colecții speciale. Cel mai valoros obiect, Codicele Apor conține psalmi din prima traducere maghiară a Bibliei (sec. al XV-lea). Traducerea amintită este a patra după vechime în rândul operelor literare maghiare păstrate.

2. Secția de științele naturii

Deține peste 60.000 de obiecte, printre care una din cele mai reprezentative colecții paleontologice de mamifere pliocene și cuaternare din Europa Centrală și de Est, una din cele mai mari colecții de ciuperci din România și colecția de fluturi „Diószeghy” cu peste 23.000 exemplare. De numele specialistului entomolog din această secție se leagă descoperirea unor specii noi pentru știință.

3. Secția de arheologie-istorie

Colecțiile de arheologie numără peste 50.000 de obiecte. Muzeul s-a făcut cunoscut în primul rând datorită cercetării culturii neolitice-eneolitice Ariușd. Expoziția de bază arheologică prezintă cultura materială a regiunii pe o durată de 35.000 de ani.

Colecțiile de istorie cuprind, între altele, mărturii privind rolul militar al secuimii în evul mediu, relicve pașoptiste, mobilă și sticlă de valoare considerabilă din punct de vedere al istoriei culturii și civilizației din această zonă.

4. Secția de etnografie

Deține peste 15.000 de obiecte, între care broderii domnești din sec. XVII–XVIII, de o bogăție unică în Transilvania, o importantă colecție de cahle și de ceramică, mobilă veche sculptată sau pictată, respectiv colecția jucăriilor populare tradiționale. O expoziție în aer liber prezintă, alături de porți secuiești și stâlpi funerari sculptați, o casă veche (1767) din zona Ciuc, mobilată parțial cu piese originale.

Scurtă descriere a posturilor din instituție

Număr posturi: 48

Din care:

Personal de conducere: 6

Personal de specialitate: 22

Personal administrativ-gospodăresc: 13

Personal de pază: 7

Posturi ocupate: 48

Conducătorul instituției, respectiv managerul, este desemnat în urma câștigării concursului de proiecte de management, organizat de Consiliul Județean Covasna. Prin atribuțiile principale ale managerului coordonează, supraveghează activitatea Muzeului Național Secuiesc:

- elaborează și propune spre aprobare autorității proiectul de buget al instituției
- decide asupra modului de utilizare a bugetului aprobat al instituției, conform prevederilor contractului de management, cu respectarea prevederilor legale, fiind ordonator de credite pentru bugetul acesteia;
- selectează, angajează și concediază personalul salariat, în condițiile legii;
- negociază clauzele contractelor de muncă, în condițiile legii;
- dispune, în funcție de rezultatele evaluării performanțelor profesionale ale salariaților, menținerea, diminuarea sau creșterea drepturilor salariale ale acestora, precum și alte măsuri legale ce se impun;
- reprezintă instituția în raporturile cu terții;
- încheie acte juridice în numele și pe seama instituției, în limitele de competență stabilite prin contractul de management.

Existența și activitatea bogată a secțiilor externe creează managementului numeroase probleme administrative și financiare căruia, din lipsa de personal, se face față din greu, mai ales în timpul sezonului turistic, când au loc cele mai numeroase și importante evenimente cultural-artistice. Acest cadru asigură și o unitate, o vedere în ansamblu, și o oarecare ușurință în coordonarea mai bună a muncii de specialitate pe județ, cu arii de cercetare pe teren bine delimitat.

Situația economico-financiară a instituției:

- pentru anul 2015 total de venituri prevăzute: 2.483.830 lei, din care s-au cheltuit până la sfârșitul anului 2.372.378 lei
- ponderea veniturilor proprii în totalul veniturilor (6 %)
- ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor este de 46 %
- ponderea cheltuielilor de capital din bugetul total: 9 %
- ponderea cheltuielilor materiale din totalul cheltuielilor: 45%

La finele anului 2015, bugetul definitiv aprobat al Muzeului Național Secuiesc a fost de 2.483.830 lei, după cum urmează:

- cheltuieli de personal	1.106.000 lei
- cheltuieli bunuri și servicii	1.067.830 lei
- cheltuieli de capital	310.000 lei

Din care s-au realizat plăți în sumă de 2.372.378 lei după cum urmează:

- cheltuieli de personal	1.093.986 lei
- cheltuieli bunuri și servicii	1.060.623 lei
- cheltuieli de capital	217.769 lei

Execuția bugetelor de venituri și cheltuieli:

Venituri:	Prevederi	Realizat
Alocatii de la buget	2.338.830	2.223.091
Venituri proprii	145.000	149.287
Alte surse-donații		
TOTAL	2.483.830	2.372.378

Situația încasărilor (venituri proprii):

Total venituri:

Locatia	Din Bilete	Din Film/ fotoghidaj	Din Tiparituri	Din alte public.	Alte venit.	Din Intretin	Din Săpături si alte
Sediu MNS	47431	2616.2	6222	6836	8886.3	4436.8	13594.8
Tg.Sec.	31710		3894				
Cernat	21250		1300				
Baraolt	1110						

Achiziții obiecte muzeale:

În cursul anului s-au demarat următoarele proiecte și achiziții de obiecte muzeale, valoarea totală a achizițiilor fiind de 57.060 lei, dintre care enumerăm:

- completarea colecției de fotonegative a fotografului renumit Bortnyik György, constând din 1000 de fotonegative din anii 1970-1980, reprezentând istoria județului Covasna – în valoare de 4.500 lei;
- Colecția de vederi vechi – în valoare de 2.000 lei;
- Sculptura intitulată Carul lui Attila, obiect de artă al sculptorului renumit Román Viktor– în valoare de 17.550 lei;
- Completarea colecției de etnografie cu obiecte din regiunea Menaság. - în valoare de 1.300 lei;
- Completarea colecției de mașini agricole și motoare de la secția externă din Cernat - un locomobil în valoare de 4.000 lei;
- Alte obiecte etnografice, port popular și țesături, cizme - în valoare de 1.400 lei;
- Statueta Kós Károly – sculptat de Benczédi Sándor - în valoare de 300 lei;

Alte obiective finalizate în cursul anului:

- Am realizat parteneriate cu mass-media pentru promovarea expoziției "Aurul și argintul antic al României" proiect de anvergură majoră, desfășurat în perioada 06 iulie-6 septembrie 2015.
- a) Parteneriat cu portalul Transindex: promovarea expoziției s-a derulat prin bannere publicitare pe situl transindex.ro (afișări pe pagina principală a portalului Transindex, în poziția Billboard-cot effective și pe paginile de rubrici în poziția Billboard-premium), precum și prin articole PR.
  - b) Parteneriat cu Radioul Sláger Rádió-105,9 FM din Sf.Gheorghe: promovarea expoziției prin spoturi publicitare, informații de promovare în emisiunile culturale precum și interviuri cu organizatorii expoziției.
  - c) Parteneriat cu Agenția Stormer SA: derularea campaniei "Aurul și argintul antic al României" prin promovare publicitară Radio WE 91FM, Radio Friss FM, apariții în ziarul Observator, Székely Hírmondó.
- Am realizat executarea lucrărilor periodice de revizie tehnică a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale la sediul din Sf.Gheorghe precum și la secția din Tg.Secuiesc.
  - Am efectuat lucrările de întreținere și mentenanță-reparații la sistemele de alarmare în sediul Muzeului Național Secuiesc.

- Pentru succesul expoziției-eveniment "Aurul și argintul antic al României" s-au încheiat contracte de prestări servicii pentru primirea, cazarea personalului de specialitate al Muzeului Național de Istorie a României atât la montarea cât și la demontarea, transportarea materialului expozițional.
- Pentru siguranța expoziției-eveniment "Aurul și argintul antic al României", s-au încheiat contracte de asigurare servicii de pază și serviciu de intervenție a echipelor specializate în caz de eveniment, precum și servicii de consultanță și întocmire plan de pază, cu firma D.O. SYSTEM Security SRL, conform contractului încheiat între partenerii Muzeul Național de Istorie a României - Muzeul Național Secuiesc, precum și în conformitate cu prevederile Legii nr. 333/2003 și a H.G. 301/2012 a Codului Comercial Român.
- Pentru siguranța clădirii Muzeului Național Secuiesc, unde au fost și sunt expuse obiecte valoroase, s-au pus în funcțiune detectoare PIR, cu senzor de vibrații și geam spart, set receptori cu telecomenzi precum și sirenă exterioară.
- Itinerarea materialului expozițional al expoziției "Aurul și argintul antic al României" s-a realizat prin SC Eurolly Srl din Tg.Mureș, care a demontat, montat și transportat suportii pentru casete luminoase și vitrine folosite la expoziție.
- Un alt aspect important în implementarea sistemului calității este și promovarea imaginii și dezvoltarea imaginii organizației: s-au reînnoit hainele de protecție a supraveghetorilor, cu costume-haine decente și comode.
- Tot pentru promovarea muzeului s-au achiziționat plachete din bronz cu portretul lui Kós Károly.
- Prin parteneriatul derulat în anii precedenți între Muzeul Național Secuiesc și Biblioteca Națională "Szechenyi" din Budapesta când în prima fază a fost restaurat Codicele Apoc, cea mai valoroasă piesă a Muzeului Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, iar a doua fază a fost republicarea codicelui, cu textul original, conținând psalmi și rugăciuni. MNS a preluat prin vânzare-cumpărare 50 de exemplarele din publicația importantă, al cărei versiune originală este cel de-al patrulea ca vechime printre "monumentele lingvistice" ale limbii maghiare.
- Am realizat evaluarea arheologică a suprafețelor de teren aflate în perimetrul de exploatare a nisipului al obiectivului Ghidfalău 5, situat în extravilanul localității Ghidfalău și s-a întocmit Raportul de diagnostic arheologic.
- S-a realizat supravegherea arheologică a suprafețelor de teren aflate în perimetrul imobilului Castelul Kálnoky, situat în intravilanul localității Micloșoara-cu întocmirea Raportului de supraveghere arheologică.

- S-a realizat verificarea de teren a siturilor arheologice, necesare pentru planul urbanistic general și delimitarea zonelor de interes arheologic de pe teritoriul comunei Ozun, precum și în raza comunei Hăghig, finalizând proiectul cu pregătirea unui studiu arheologic.
- În parteneriat cu Asociația Culturală Mikes Kelemen s-a organizat evenimentul Noaptea Muzeelor, tradițional în fiecare an în luna iunie.
- S-au executat lucrări de reparații curente (Zugrăveli interioare, rașchetare-lăcuire parchet în sala mare de expoziții, la Muzeul Breslelor Incze László din Tg.Secuiesc.
- S-au executat lucrări de reparații curente-zugrăveli și reparații la instalația electrică în sala de etnografie, de la etajul II., din clădirea principală.
- Am montat o scenă demontabilă din cherestea de rășinoase, învelit cu prelată albă, pentru organizarea concertelor, activităților și a programelor organizate în aer liber, în grădina muzeului.
- S-a actualizat expertiza de protecție a lemnului la sarpanta MNS, care a fost întocmit de expertul Devescovi József.
- S-au achiziționat coșuri de gunoi cu acoperiș cu recipient cilindric detașabil din tablă zincată, cu piese de ancorare ideală pentru locuri publice, parcuri și grădini.
- S-a achiziționat dioramă cu soldăței de plumb, apărarea pasului Timișul de Jos împotriva invaziei armatei ruse. Pe dioramă au fost amplasate machete și circa 1000 de soldăței de plumb, pictate.
- S-a achiziționat un suport de tun autentic, pentru tunul lui Gábor Áron, încadrat în expoziția cu titlul In Memoriam Gábor Áron.
- Se continuă an de an promovarea imaginii MNS și prin intermediul paginii de web, care se actualizează permanent în trei limbi.
- Având în vedere profilul muzeului – istorie-arheologie, s-au achiziționat drapeluri istorice.
- În cursul anului 2015 un coleg a participat la cursul de formare profesională-bazele muzeologiei- modulul III., la Institutul Național pentru cercetare și Formare Culturală, și a dobândit diplomă de absolvire pentru ocupația de muzeograf.
- În cursul anului s-a demontat expoziția de bază a secției Etnografie. Pentru montarea unei expoziții noi cu profil actualizat și dotat cu instalații noi, s-au făcut lucrări de reparații, tencuieli, văruieli și reparații la sistemul de iluminat. S-au achiziționat 10 manechine de bărbați, femei și copii, confecționate prin tehnică combinată, cu înălțime reglabilă și dimensiuni opționale, ușor manevrabile, cu mobilitate la mână și picioare.

- S-a reamenajat toaleta în sediul MNS prin montarea radiatoarelor și a chiuvetei, robinetelor noi.

Cărți editate în cursul anului 2015:

- Tipărirea cataloagelor expozițiilor de artă contemporană, organizate în Spațiul Expozițional Magma.
- Tehnoredactarea, editarea volumului IV al publicației *Pesty Frigyes helynévgyűjteménye 1864-1865*.
- Tehnoredactarea, editarea, tipărirea catalogului *Kinda István: A Csángó Néprajzi Múzeum és gyűjteményei*.
- Am tipărit exemplare reprint din publicațiile: Catalogul *A Székely Nemzeti Múzeum și Kós Károly Székely Nemzeti Múzeuma*.
- În anul 2015 s-au achiziționat 150 bucăți din publicația *Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére*.
- S-a realizat manuscrisul cu titlul „Din corespondența științifică a MNS I. Perioada 1938-1945.” Manuscrisul conține prelucrarea corespondenței științifice a MNS în perioada directorului János Herepei, în forma unor lucrări care se vor axa asupra unor tematici neabordate până în prezent.
- Având în vedere păstrarea și stocarea mai eficientă a colecției de ziare-reviste, precum și accesul mai la îndemână pentru cercetători, se efectuează legarea periodicelor, a ziarelor și a revistelor aflate în colecția bibliotecii documentare MNS.
- În trimestrul III al anului 2015 am tipărit calendarul de perete al MNS. Macheta calendarului a fost conceput de Musát Arnold, designerul instituției, folosind picturi de artă plastică, a artiștilor din Transilvania, alese din colecția Galeriei de Artă Gyárfás Jenő.
- La sfârșitul anului 2015 am început proiectul de tehnoredactare și pregătire tipar a publicației Grupul cultural Ariușd pe teritoriul Transilvaniei, a cărei autor este Sztáncsuj Sándor, muzeograf. Volumul a apărut în 300 exemplare.
- În cursul lunii septembrie s-a efectuat tehnoredactarea și tipărirea publicației periodice având titlul „Csernátoni füzetek”.

Principiul existenței și funcționării Muzeului Național Secuiesc, dobândirea unui renume, prestigiu profesional pe plan național și internațional constituie în primul rând nivelul și calitatea prelucrării colecțiilor valoroase, respectiv proiectele culturale și științifice legate de patrimoniul administrat.

În următorii ani chiar și cu un personal redus în urma evenimentelor macroeconomice recente, instituția noastră a planificat realizarea unor expoziții de importanță regională, națională și internațională din colecțiile proprii; se elaborează lucrările evidenței digitale și se depun eforturi semnificative privind valorificarea patrimoniului prin publicații, conferințe științifice, prezentări de popularizare a colecțiilor; respectiv prin cercetări de teren care contribuie la dezvoltarea colecțiilor. În realizarea planurilor noastre vom colabora în continuare cu muzeele și instituțiile partenere din țară și din străinătate.

Muzeul Național Secuiesc se poate mândri cu una dintre cele mai bogate colecții de artă din România și din Ținutul Secuiesc și numără 2500 de obiecte, se găsesc creații de referință ale unor artiști ca Baász Imre, Plugor Sándor, Mattis-Teutsch János, Nagy Albert, Nagy Imre, Barabás Miklós, Gyárfás Jenő, sau opere ale artiștilor Școlii din Baia Mare.

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate de MNS în cursul anului 2015.

Muzeului Național Secuiesc a închis un an bogat în evenimente culturale.

Ianuarie:

- În cursul anului 2015 s-au organizat o serie de prelegeri istorico-științifice, organizate de Fundația Academia Károly Kós-Kós Károly Akadémia Alapítvány, în cadrul cărora au fost prezentate lucrări științifice ale unor istorici de renume din Transilvania și Ungaria cum ar fi: Fodor István, fostul director al Muzeului Național al Ungariei din Budapesta: *Bizánc és Róma között: a honfoglaló magyarok útkeresése*.
- Cu ocazia Zilei Culturii Maghiare, la Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe s-a organizat ediția a III. a Bienalei Grafice.
- Prezentări de publicații: Arheologul Botár István a prezentat publicația *Kövek, falak, templomok* în cadrul proiectului Székely Akadémia și a ținut o prelegere cu titlul *Régészeti adatok Székelyföld Árpád-kori történetéhez. Az egyházszervezet és településhálózat kialakulása Csíokban*.
- Vernisajul expoziției artistei Ágnes Péter din Ungaria intitulat Geometria apei în Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA. Artista este premianta principală a celei de a doua ediții a Bienalei Internaționale de Grafică din Ținutul Secuiesc.

Februarie:

- Prezentări de publicații: S-au prezentat eseurile istoricului de artă cu titlul *Dobó-Egykori település a Kormos mentén*, conținând rezultatele cercetărilor din arhive.
- Vernisajul expoziției *Vânătoare de vise* de Igor Buharov (Kornél Szilágyi), Ivan Buharov (Nándor Hevesi) și Vasile Croat (László Horváth) organizat în Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA.

Martie:

- La începutul lunii martie s-a ținut o seară de chitară clasică, susținut de Filip Zsombor, elevul talentat al Liceului de Muzică Plugor Sándor, cu următorul repertoriu: Alonso Mudarra-, Mauro Giuliani-, Francisco Tarrega-, Agustín Barrios Mangoré-, Dilermando Reis- és H. Villa-Lobos.
- În perioada 12 martie 2015 - 30 iunie 2015 s-a deschis expoziția itinerantă de antropologie "Oasele vorbitoare" la Muzeul Național Secuiesc din Sf.Gheorghe, care a sosit de la Muzeul de Științe ale Naturii din Budapesta. În paralel cu expoziția deschisă s-au ținut ghidaje interactive și activități de pedagogie muzeală pentru elevii claselor V-XII.
- În cursul lunii s-a continuat proiectul de prelegeri istorico-științifice, organizate de Fundația Academia Károly Kós-Kós Károly Akadémia Alapítvány, de data asta în program s-a putut auzi prelegerea cercetătorului C. Tóth Norbert intitulat *Luxemburgi Zsigmond: magyar királyból német-római császár*.
- Vernisajul expoziției de grup pe data de 18 martie 2015, organizat în Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA cu titlul *Exemple pentru scaun non-universal*.
- În zilele 14-15 martie expoziția omagială *In memoriam Gábor Áron* a atras mulți vizitatori și în anul 2015. La programele de pedagogie muzeală susținute cu prilejul evenimentului marcant, au participat mai multe grupuri de elevi, din diferite școli și licee din județ. Expoziția de când s-a montat, a avut un success remarcabil în rândul publicului larg.

Aprilie:

- S-a prezentat o publicația etnografică în premieră pentru cititori, a apărut volumul cu titlul *A Csángó Néprajzi Múzeum és gyűjteményei – tip catalog-* cu prezentarea Muzeului Ceangăiesc din Zăbala, precum și colecțiile deținute de acesta, redactat de Kinda István, muzeograf.
- În săptămâna 6 - 12 aprilie 2015 a avut loc cea de a VI-a ediție a acțiunii "Săptămâna familiei, săptămâna fără TV", program organizat pentru elevii școlilor și

liceelor din județ. Acțiunea "Săptămâna familiei, săptămâna fără TV" s-a dovedit o reușită încă de la prima ediție, având un impact important în rândul profesorilor, elevilor și părinților.

- „Give me five!”. La 1 aprilie 2015 s-au împlinit 5 ani de la inaugurarea Spațiului Expozițional de Artă Contemporană MAGMA din Sfântu Gheorghe. Din 2010 încoace am colaborat cu în jur de 250 de artiști și teoreticieni de artă, și împreună am contribuit la succesul MAGMEI. Cu ocazia zilei de naștere am organizat o expoziție-colaj intitulată „Give me five!”, a cărei deschidere a avut loc pe data de 28 aprilie 2015.

Mai:

- Devenind tradiție, în fiecare an se organizează Ziua Păsărilor și Arborilor, fiind un program educativ pentru elevi și familii. În anul 2015 pe data de 10 mai s-a ținut cea de a treia ediție a evenimentului, dedicată aniversării păsărilor și arborilor. Această zi a fost creată de către iubitorii de natură implicați direct în serviciile de protecție și conservare a mediului, care au dorit să facă public faptul că a ne întoarce la natură și a fi mai generoși cu aceasta, nu reprezintă un efort prea mare din partea noastră. Ca parteneri în derularea activităților au fost invitați Gaál Zsuzsa și micii cercetașii 14. dr. Kovács Sándor din Sf.Gheorghe.
- În perioada mai-septembrie s-a derulat programul tradițional – seria de concerte jazz în aer liber, pe scena amenajată în grădina muzeului.

Iunie:

- Expoziția *Aurul și argintul antic al României*. Muzeul Național Secuiesc a găzduit în perioada 30 iunie–6 septembrie 2015, expoziția cea mai prestigioasă, dar cel puțin cea mai valoroasă în privința valorii exponatelor, din istoria sa. Grație expoziției intitulate *Aurul și argintul antic al României*, concepute de Muzeul Național de Istorie a României și realizate cu sprijinul Ministerului Culturii, s-au putut admira într-o cantitate și o varietate fără precedent cele mai bogate și cele mai prețioase vestigii arheologice de pe teritoriul României. O parte din cele 1004 exponate provin din Tezaurul Istoric al muzeului bucureștean, iar celelalte vreo 800 de obiecte au fost selectate din colecțiile a 32 de muzee din provincie, care au colaborat la realizarea acestei expoziții. Printre tezaurele de o bogăție excepțională au fost expuse și tezaurele din Peteni și Șimleul Silvaniei, datând din secolul I. î.e.n., păstrate în colecția de arheologie al Muzeului Național Secuiesc. Expoziția s-a bucurat de un succes remarcabil, reflectându-se și prin numărul mare de vizitatori

înregistrat în fiecare muzeu în parte. Din momentul vernisajului de la București, pe 19 decembrie 2013, expoziția a fost vizionată de mai mult de 100000 de vizitatori, peste 67000 doar în anul 2015. La Sf.Gheoghe fost vizitată de 5000 de vizitatori din oraș, din localitățile din județ, precum și din Brașov, Făgăraș. Am avut mai mulți vizitatori și din străinătate ca de exemplu Spania, Italia, Ungaria. Expoziție a fost itinerată în 12 orașe din Banat și Transilvania, urmând să fie itinerat în Muntenia, Moldova și Dobroga în cursul anului 2016.

- Pe 1 iunie s-a prezentat prelegerea științifică cu titlul *A Kárpát-medence változó etnikai arculata az elmúlt évezredben*, susținut de profesorul univesitar Dr. Kocsis Károly, președintele Comisiei Prezidențiale a Academiei de Științe din Ungaria.
- De Ziua Mondială a Herladicii pe 10 iunie s-a organizat o seară științifică în colaborare cu Asociația de Heraldică și Vexilologie din Transilvania. A fost prezentat o lucrare științifică cu titlul *Címerek tegnap és ma*, susținut de Dr. Szekeres Attila, și a fost prezentată publicului cititor, publicația *Keöpeczi Sebestyén József, a címerművész*.
- În cursul zilei de 11 iunie s-a ținut o zi pentru specialiști în domeniul restaurării. În cadrul protocolului încheiat între MNS și Laczkó Dezső Múzeum din Veszprém, Ungaria, s-a prezentat lucrarea cu privire la conservarea operelor de artă - prelegere susținută de colegul Koncz Pál, restaurator la instituția parteneră.
- Muzeul Național Secuiesc a găzduit concertul extraordinar intitulat *Sărbătorile familiei Bach*, susținut de Orchestra de Cameră Codex. Interpreți: Filip Ignác - flaut baroc și Paul Cristian - clavecin.
- La inițiativa Institutului Balassi-Institutul Maghiar din București s-a organizat prezentarea filmului documentar din cadrul producțiilor transilvănene, regizat de Lukács Csaba, operator: Marossy Géza, cu titlul *Két székely- Doi secui*, film documentar care a fost prezentat în mai multe orașe, precum Cluj Napoca, Miercurea Ciuc, pentru iubitorii cinematografilei.
- Noaptea Muzeelor este un eveniment cultural extraordinar de success, organizat anual în luna iunie, cu implicarea muzeografilor, conservatorilor și a personalului Muzeului Național Secuiesc. În anul 2015 la eveniment s-au alăturat mai multe instituții, spații expoziționale. Noaptea Muzeelor este una dintre cele mai bine clasate din punctul de vedere al numărului de vizitatori prezenți la evenimentele organizate cu acest prilej. Programul include opt trasee cu ghidaje de specialitate, cu programe dedicate familiilor și copiilor, cu competiții și vizionări de filme, cu concerte pe scena amplasată în grădina muzeului și activități de pedagogie muzeală, Muzeul Național Secuiesc își propune să aducă publicul mai aproape de

cultură, de muzeu, de importanța păstrării, protejării și valorificării patrimoniului cultural.

Iulie:

- Muzeul Național Secuiesc a găzduit în perioada 30 iunie–6 septembrie 2015, expoziția cea mai prestigioasă, dar cel puțin cea mai valoroasă în privința valorii exponatelor, din istoria sa. Grație expoziției intitulate Aurul și argintul antic al României, concepute de Muzeul Național de Istorie a României și realizate cu sprijinul Ministerului Culturii, putem admira într-o cantitate și o varietate fără precedent cele mai bogate și cele mai prețioase vestigii arheologice de pe teritoriul României. O parte din cele 1004 exponate proveneau din Tezaurul Istoric al muzeului bucureștean, iar celelalte vreo 800 de obiecte au fost selectate din colecțiile a 31 de muzee din provincie, care au colaborat la realizarea acestei expoziții. Printre tezaurele de o bogăție excepțională vor fi expuse și tezaurele din Peteni și Șimleul Silvaniei, datând din secolul I. î.e.n., păstrate în colecția de arheologie al Muzeului Național Secuiesc.

Septembrie:

- Expoziția de fotografii intitulată "De aproape. Fotografii din Transilvania 1979-2012", conținând portrete și imagini scoase din context, al fotografului renumit Koffán Tamás, au fost expuse în perioada septembrie-octombrie.
- Seria de concerte de vară (Grădina Muzeului) susținute au fost organizate sub egida repertoriului de muzică popular și de jazz.
- În luna septembrie a avut loc următoarea ediție a prelegerilor istorico-științifice, organizate de Fundația Academia Károly Kós- Kós Károly Akadémia Alapítvány, având ca invitat pe Dl. Csorba László, directorul Muzeului Național al Ungariei din Budapesta cu prezentarea științifică *Nagyhatalmi politika és Közép-Kelet-Európa újjászervezésének alternatívái, 1848-1867.*
- Tot în luna septembrie s-a prezentat volumul lansat de Editura Risoprint a autorului Hubert Rossel: *Les églises fortifiées du pays Sicules (Székelyföld erődített templomai)*. Scopul acestei lucrări este de a permite unui public francofon să cunoască mai bine o regiune despre care aude vorbindu-se din ce în ce mai mult, fără să poată să o situeze în mod necesar din punct de vedere geografic. Bisericile fortificate prezentate sunt în mod esențial biserici rurale, având în vedere dezvoltarea socială și istorică a populației de secui. Ținutul Secuiesc prezintă o omogenitate culturală foarte puternică iar patrimoniul construit participă din plin la acest suport cultural, ansamblul bisericilor fortificate secuiești constituind unul din elementele cele mai evidente. Specificitatea secuilor și diferența lor față de unguri apare astfel mai clar, ceea ce explică, în parte, rolul pe care l-au avut de-a lungul

perioadei medievale, acela de „paznici ai granițelor”, motivând – astfel – necesitatea conservării unui patrimoniu unic în cele mai bune condiții și menținerea respectului față de diversitatea culturală a diferitelor populații constituente. Cu această ocazie autorul a ținut o prezentare cu imagini despre documentarea publicației.

Octombrie:

- În perioada 8-18 octombrie s-au desfășurat Zilele Ținutului Secuiesc în cadrul căreia s-a prezentat proiectul *Erdélyi Értéktár* - proiect ce vizează ocrotirea valorilor culturale, și în cadrul căreia s-au organizat evenimente culturale în județele Harghita și Mureș, având ca rol important întărirea comunităților de etnie maghiară. Asociația Etnografică Kriza János din Cluj Napoca în parteneriat cu MNS a organizat o sesiune științifică în cadrul căreia s-a prezentat metodologia derulării proiectului.
- Vernisajul expoziției de sculptură *Fețele artistului* a artistului clujean Kolozsi Tibor, a avut loc pe 15 octombrie în grădina muzeului.
- Asociația Micologică “László Kálmán” în colaborare cu Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe a organizat “Ziua Ciupercii” în data de 17 octombrie. Tema principală a fost genul *Macrolepiota*. Programul a început cu excursia micologică în pădurile din jurul stațiunii Șugaș Băi, după care s-au desfășurat programele în incinta muzeului: Degustare de preparate din ciuperci, specialități oferite de Restaurantul Bastion. Expoziție din recolta adunată și alte obiecte cu tentă micologică. Vernisaj expoziția de fotografii cu ciuperci din România, prezentate de membrii Asociației Micologice “László Kálmán”. Au fost prezentate prelegeri despre rolul ciupercilor din genul *Macrolepiota* în cultura populară maghiară-prezentat de Győző Zsigmond și o prelegere despre genul *Macrolepiota*-prezentat de Zágoni Imola. S-a ținut un concurs micologic de cunoaștere a ciupercilor, pentru elevi de școală generală.
- În luna octombrie s-a continuat proiectul de prelegeri istorico-științifice, organizat de Fundația Academia Károly Kós- Kós Károly Akadémia Alapítvány, de data asta în program s-a putut auzi prelegerea istoricului Pollmann Ferenc, intitulat *Magyarország az I. világháborúban*.
- În colaborare cu Asociația de Heraldică și Vexilologie din Transilvania s-a organizat o prezentare științifică cu imagini, susținută de Dr.Szekeres Attila, specialist în blazoane cu titlul *Stemele Transilvaniei*.

Noiembrie:

- Protecția obiectelor muzeale și a monumentelor este parte din funcțiile principale a muzeului. În cursul lunii noiembrie arhitectul Sebestyén József a ținut o prelegere cu titlul *Megújuló épített örökségünk a Kárpát-medencében* în mai multe locații.
- În luna noiembrie s-a continuat proiectul de prelegeri istorico-științifice, organizat de Fundația Academia Károly Kós-Kós Károly Akadémia Alapítvány, în programul lunii noiembrie au fost incluse două evenimente: prima a fost prelegerea științifică a profesorului universitar, Rainer M. János, cu titlul *Magyarország a „szovjet táborban”* și celălalt eveniment a fost ultimul din acesta an din cadrul proiectului și anume: prelegerea științifică susținută de cercetătorul Medve-Bálint Gergő cu titlul *Magyarország az Európai Unióban*.
- Cu ocazia anului omagial al Fecioarei Maria în luna noiembrie s-a deschis expoziția itinerantă de artă plastică contemporană, având ca titlu *Boldogasszony*. Manifestarea a reunit artiști plastici consacrați și renumiți cum ar fi: Vinczeffy László, artist plastic premiat cu premiul-Munkácsy, Jankovics Marcell, grafician premiat cu premiul-Kossuth, Melocco Miklós, sculptor premiat cu premiul-Kossuth, Kusztos Endre, grafician-artist plastic sau Szemadám György, artist plastic premiat cu premiul-Munkácsy.

Pe parcursul anului 2015 am avut următorii parteneri media:

Háromszék și Székely Hírmondó, Krónika, Sepsi Radió, Radio Mureș, Observatorul de Covasna, Agerpres, Covasna Media, Mesagerul de Covasna.

Alte evenimente:

- Conferințe și prezentări de carte cu parteneri interni și externi ca: Academia Maghiară din Budapesta, Asociația Etnografică Kriza János din Cluj, Societatea Muzeului Ardelean din Cluj, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale-Cluj Napoca, precum și cu edituri marcante ca Pallas Akadémia, MuzeumCafé, Consiliul Internațional al Muzeelor.
- Parteneriat cu Primăria Sf.Gheorghe-Editura Sf.Gheorghe, în demararea programelor și simpozioanelor.
- Programe științifice, simpozioane, concursuri organizate cu parteneri, instituții culturale din județul Covasna, cum ar fi: Centrul de Cultură al Județului Covasna, Biblioteca Județeană Bod Péter, Centrul de Cultură a Ungariei, Casa de Cultură Kónya Ádám din Sfântu Gheorghe.
- Parteneriate educaționale și de activități de pedagogie muzeală cu școlile, liceele din județul Covasna.

Activități de pedagogie muzeală:

Muzeul Național Secuiesc derulează anual mai multe proiecte educaționale, prin activități de pedagogie muzeală. Aceste programe sunt educative, interactive, atractive și accesibile, implicând elevii în mod direct, oferindu-le o experiență complexă.

Prin intermediul acestor activități și proiecte culturale, încercăm să menținem vii tradițiile și obiceiurile regiunii, precum și meșteșugurile practicate în trecut.

Suntem partenerii Primăriei Sfântu Gheorghe, în organizarea programelor culturale al Zilelor Sfântului Gheorghe.

Bienala grafică de nivel european, ediția a III-a a fost un prilej oportun pentru organizarea activităților de pedagogie muzeală. Muzeul a oferit activități educaționale în domeniul artelor pentru elevii care au fost interesați în acest experiment. În cursul lunii februarie mai multe grupuri organizate au trecut pragul muzeului ca să participe la aceste activități.

Evenimentele organizate tradițional în fiecare an de către MNS:

- 15 martie - In memoriam 1848
- Târgul Meșteșugarilor, organizat cu ocazia Zilelor Sfântului Gheorghe
- Ziua Păsărilor și a Copacilor, organizat anual în luna mai
- Noaptea Muzeelor în luna iunie
- Ziua Copiilor
- Ziua Internațională a Muzeelor
- Ziua Patrimoniului Național și European
- Ziua Internațională a Științei
- Ziua Ciupercii

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate la Secția externă - Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László” din Târgu Secuiesc în cursul anului 2015.

- Expoziția de artă plastică a celor două generații Sárosi Csaba și Sárosi Mátyás
- Expoziția omagială Gy. Szabó Béla – 110 zece ani de la naștere
- Prezentarea publicației Coroi Artur-Caratna
- Expoziția de artă plastică „ 26. Ünnepi tárlat”
- Expoziția Incitato – cu expunerea materialelor concepute în tabăra organizată artiștilor platici.
- Protecția obiectelor muzeale și a monumentelor este parte din funcțiile principale a muzeului. În cursul lunii octombrie arhitectul Sebestyén József a ținut o prelegere cu titlul *Megújuló épített örökségünk a Kárpát-medencében* în mai multe locații.
- Expoziția de acuarelă Urmai Ungurán László (Budapest) cu titlul Primavera
- Expoziția de artă plastică Incitato Art Camp 23.

- Expoziția de artă plastică a artistului Gaál András
- Expoziția sculptorului Bodó Csaba
- La muzeul din Tg.Secuiesc s-a prezentat volumul lansat de Editura Risoprint a autorului Hubert Rossel: Les églises fortifiées du pays Sicules (Székelyföld erődített templomai). Scopul acestei lucrări este de a permite unui public francofon să cunoască mai bine o regiune despre care aude vorbindu-se din ce în ce mai mult, fără să poată să o situeze în mod necesar din punct de vedere geografic. Bisericile fortificate prezentate sunt în mod esențial biserici rurale, având în vedere dezvoltarea socială și istorică a populației de secui. Ținutul Secuiesc prezintă o omogenitate culturală foarte puternică iar patrimoniul construit participă din plin la acest suport cultural, ansamblul bisericilor fortificate secuiești constituind unul din elementele cele mai evidente. Specificitatea secuilor și diferența lor față de unguri apare astfel mai clar, ceea ce explică, în parte, rolul pe care l-au avut de-a lungul perioadei medievale, acela de „paznici ai granițelor”, motivând – astfel – necesitatea conservării unui patrimoniu unic în cele mai bune condiții și menținerea respectului față de diversitatea culturală a diferitelor populații constituente. Cu această ocazie autorul a ținut o prezentare cu imagini despre documentarea publicației.
- S-a organizat evenimentul Noaptea Muzeelor și la Tg.Secuiesc, tradițional în fiecare an în luna iunie.
- Conferință științifică: Impactul modernizării în gastronomia populară

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate la Secția externă - Muzeul de Etnografie Haszmann Pál din Cernat în cursul anului 2015.

- În cursul anului s-au ținut numeroase activități de pedagogie muzeală în paralel cu obiceiuri populare-ziua oulălelor încondeiate, pregătirea măștilor pentru fărșang, confecționarea manuală al podoabelor pe pomul de crăciun și alte zile tradiționale.
- Secția a participat cu programe culturale la proiectul „Tájházak Napja”, organizat în colaborare cu mai multe instituții de cultură din regiune.
- Anual se organizează cursul de sculptură în lemn, cu participarea conservatorilor și restauratorilor din secție.
- S-au ținut numeroase prezentări de carte a scriitorilor și poezilor contemporani.
- Csernátóni burrogató - program pentru familii, tradițional organizat la începutul toamnei.

- Spectacole muzicale și literare cu invitați speciali ca: Formația Sebő, Jordán Tamás și Fűzfa Balázs.
- Programe dedicate unor mari poeți ca Kányádi Sándor

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate la Secția externă -Muzeul Depresiunii Baraolt în cursul anului 2015.

- Expoziția in memoriam 1848 cu diorame și soldați de plumb.
- S-au ținut numeroase prezentări de carte a scriitorilor și poezilor contemporani.
- În cursul anului s-au ținut numeroase activități de pedagogie muzeală în paralel cu obiceiuri populare și zile tradiționale.

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate la Secția externă -Muzeul Etnografic Ceangăiesc, Zăbala în cursul anului 2015.

- Tabără internațională de dansuri populare în curtea muzeului cu diferite demonstrații legate de meșteșugurile populare pentru copii.
- Anual se organizează Seminarul Tinerilor Etnografi la care au participat studenți din Cluj-Napoca cât și din alte centre universitare, tineri cercetători și muzeologi.
- Conferință științifică: Impactul modernizării în gastronomia populară

Expoziții derulate, precum și alte evenimente organizate la Secția externă Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma în cursul anului 2015.

- „Give me five!” La 1 aprilie 2015 s-au împlinit 5 ani de la inaugurarea Spațiului Expozițional de Artă Contemporană MAGMA din Sfântu Gheorghe. Din 2010 încoace au colaborat cu aproximativ 250 de artiști și teoreticieni de artă, și împreună au contribuit la succesul MAGMEI. Cu ocazia zilei de naștere s-a organizat o expoziție-colaj intitulată „Give me five!”.
- Expoziție de grup: Exemple pentru scaun non-universal. Expoziția are ca motiv central scaunul în arta vizuală și reflectă prin exemple concrete asupra teoriei lui Aristotel: „Nu există scaun universal. Ideea scaunului există numai prin exemple concrete.” Expoziția face parte din programul Festivalului Internațional de Teatru Reflex3.
- Expoziția Vânătoarea de vise de Igor BUHAROV (Kornél SZILÁGYI), Ivan BUHAROV (Nándor HEVESI) și Vasile CROAT (László HORVÁTH).
- Vernisajul expoziției artistei Ágnes Péter din Ungaria intitulat Geometria apei. Artista este premiantul principal a celei de a doua ediții a Bienalei Internaționale de

Grafică din Ținutul Secuiesc. Expoziția a fost deschisă de istoricul de artă Endre Lehel PAKSI.

Acțiuni de publicitate a proiectelor proprii ale instituției:

- Comunicate către mass-media cu articole de prezentare a fiecărei manifestări, eveniment, însoțite de imagini –copii de afiș sau/și, invitație digitală.
- Newsletter ocazional, e-mail adresat reprezentanților mass-media, colaboratorilor și tuturor celor înscrisi pe lista de reprezentanți
- Comunicate transmise prin intermediul rețelelor de socializare Facebook
- Actualizarea constantă a sitului MNS pe www.sznm.ro.
- Afișaj actualizat permanent la afișierele proprii MNS precum și în locațiile definite la instituții publice și de cultură din Sf.Gheorghe.
- Realizarea de invitații personalizate pentru evenimentele marcante și expedierea acestora către colaboratorii fideli ai instituției și către personalități publice importante.
- Distribuirea de materiale publicitare la târguri și evenimente culturale naționale și internaționale prin intermediul standurilor Tourinfo sau standuri proprii la Târgurile de Publicații.
- Realizarea unui flyere de promovare a programelor de educație muzeală.
- Realizarea de pliante de informații despre MNS și evenimente prin intermediul Biroului de Organizare Evenimente Culturale din Sfântu Gheorghe.

Numărul participanților la evenimentele culturale:

În perioada 2014-2015 rata vizitatorilor a fost aproape de anul precedent, dat fiind faptul că sediul Galeriilor de Artă "Gyárfás Jenő" a fost în reabilitare totală.

- Muzeul Național Secuiesc: 40.000 vizitatori
- Galeriile de Artă "Gyárfás Jenő", Sf.Gheorghe- clădirea a fost în renovare
- Muzeul de Istorie a Breslelor Incze László, municipiul Tg.Secuiesc: 22000
- Muzeul Etnografic Haszmann Pál, comuna Cernat: 13000
- Muzeul Depresiunii Baraolt, orașul Baraolt: 4800
- Muzeul Etnografic Ceangăiesc, comuna Zăbala: 4900
- Spațiul Expozițional Magma, Sf.Gheorghe: 3760

Politica noastră de programe a rămas neschimbată față de anii precedenți: popularizarea pe scară cât mai largă a obiectelor, surselor, materialelor aflate în patrimoniul nostru.

Am încercat stârnirea interesului vizitatorilor prin programe cu intrare gratuită (*Noaptea Muzeelor, Serile Muzeale, Ziua Mondială a Protecției Patrimoniului Cultural*, seria de concerte camerale, activități de pedagogie muzeală), astfel în statisticile noastre a crescut ponderea categoriei favorizate (o parte sunt copii sub șase ani, persoanele care vin la manifestările periodice, vernisajele și programele de pedagogie muzeală, respectiv elevii care participă la orele de educație estetică, istorie și istoria artei ținute de profesorii locali în muzeu).

Beneficiarul țintă al activităților instituției:

- pe termen scurt, intelectuali, studenți, oameni cu cultură umană
- pe termen lung; toate categoriile care sunt interesați în acest mod de a fi în contact cu cultura muzeală: tineri cu educație tehnică, ingineri, inventatori, ingineri constructori, arhitecți, micologi, persoane religioase, melomani etc.

Am inclus activități care slujesc o mai bună informare a meșterilor populari, care vin la secția etnografie pentru documentare, pentru a afla modalitățile autentice în a forma o broderie , în a ciopli o sculptură decorativă etc. Secția documentară și de bibliotecă are și ea un program de deservire a cercetătorilor dar și a publicului. Avem planuri de a organiza activități socio-culturale în aer liber, la care grădina muzeului este un loc ideal.

În criza economică actuală, bugetul muzeului destinat programelor culturale nu a fost micșorat de către organul de sprijin- Consiliul Județean Covasna.

Reînnoim sistematic dosarul de presă cu apariții în presa de specialitate.

Ne-am remarcat:

Pe baza unui studiu de analiza a sectorului cultural din orasul Sf.Gheorghe- practici culturale si oferta culturală locală, instituția noastră s-a clasat pe locul 2. după Teatrul Tamási Áron!

Sistemul de Control Intern Managerial:

In cursul anului 2015 am actualizat modalitățile de dezvoltare a Sistemului de Control Intern Managerial cu aportul șefilor de secții si al personalului administrativ al Muzeului Național Secuiesc. S-a derulat realizarea și actualizarea unor proceduri de sistem și proceduri operaționale.

Măsuri de îmbunătățire a activităților, cursuri de perfecționare:

- Consider de importanță majoră motivarea angajaților, să conștientizeze importanța activităților de specialitate în domeniu și să le acorde atenția necesară pentru buna lor îndeplinire cu scopul de a obține cele mai bune rezultate.
- Am luat măsuri de îmbunătățire a condițiilor de muncă, a instrumentelor de serviciu, mediului de lucru pentru angajații Muzeului Național Secuiesc, ceea ce reprezintă, în cele mai multe situații, cel mai important aspect pentru angajații unei instituții, deoarece influențează felul în care aceștia își desfășoară activitatea.
- Pe măsură ce societatea și tehnologia au evoluat, s-au schimbat o serie de aplicații pe calculator, ceea ce a determinat ca unele calculatoare vechi și neperformante, din dotare, să fie schimbate cu calculatoare noi, mai ales pentru a îmbunătăți calitatea condițiilor de muncă.
- Un aspect important este și perfecționarea cadrelor de specialitate, prin cursuri de perfecționare profesională, cu metodologii în materie, punând accent pe calitatea formării, instruirii în domeniu.

În cursul anului 2015 un coleg-muzeograf a participat la programul de formare, pentru calificare, în ocupația muzeograf. Acest program a conținut atât instruire teoretică cât și instruire practică, ele fiind supravegheate de către formatorul organizator.

Anual se organizează cursul de perfecționare pentru conservatori-restauratori prin proiectul inițiat de Muzeul Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc.

Reparații curente la imobilele MNS:

S-au executat lucrări de reparații curente-zugrăveli și reparații la instalația electrică în sala de etnografie, de la etajul II., din clădirea principală.

Aceste îmbunătățiri au scopul de întreținere și menținere a patrimoniului muzeal, precum și creșterea nivelului calitativ a serviciilor oferite vizitatorilor.

a. Părți bune: am reușit să aducem grupuri de țintă noi:

- suita de manifestări intitulate Concerte din Grădina Muzeului, dar și festivalul de trei zile intitulat Zilele Sfântului Gheorghe a atras foarte mulți melomani, mai ales pe cei între vârsta 12- 30 ani.
- o popularitate foarte mare au avut activitățile de pedagogie muzeală pe diferite tematici: științele naturii, arheologie, arte plastice, de programul „Școala altfel”, când am înregistrat un număr record de vizitatori.
- o foarte mare popularitate o are Târgul meșterilor populari organizat anual în ajunul Crăciunului, în colaborare cu o asociație locală în sălile de expoziție.

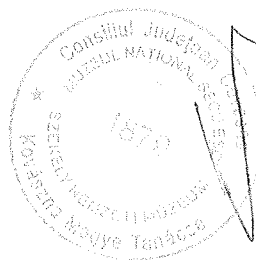

b. Riscuri: din cauza numărului mic al specialiștilor, respectiv a salariilor mici, ne lipsesc specialiști ca:

- conservator secția arheologie, științele naturii, secția de la Zăbala, secția de arte plastice
- muzeograf secția arte plastice, biblioteca, științele naturii, Zăbala
- pedagog muzeal
- restaurator lemn, sculptură, picturi în ulei
- manager de proiecte pe instituție

Din cauza lipsei de personal angajații Muzeului Național Secuiesc sunt suprasolicitați, în munca lor zilnică pot apărea greșeli cauzate de lipsa de concentrare.

În ciuda greutăților pe care le întâmpinăm suntem optimiști, și credem că printr-o organizare mai bună și prin întărirea spiritului de echipă, rezultatele bune din anul 2015 pot fi repetate.

Vargha Mihály
Director

Sf.Gheorghe 18 martie 2016.